

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Euticiani papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

discipulorum principi in suis fatus ē euāgelij Petre (inquiens) ecce sathanas expetiuit ut cribraret vos sicut q cribrat triticū. Ego aut pro te rogavi ut non deficiat fides tua, & tu aliqui conuersus confirma fratres tuos. Cōsideret itaq; v̄ra excellens prudentia quā bonū sit persistere in dispensatione nobis credita, & in fide recta atq; hæreticis & æmulis Ch̄si repugnare, & nunq̄ à veritate tramite declinare, qm̄ dñs & saluator omnium cuius fides ē q pro nobis mori nō dubitauit, & proprio nos suo redemit sanguine, q fidē Beati Petri nō defecturā promisit, & cōfirmare eum fratres suos admonuit qd apostolicos p̄fices meæ exiguitatis p̄decessores confidenter fecisse semper cūctis est cognitū. Quorū & pusillitas mea licet impar & minima pro suscepto tñ diuina dignatione ministerio pedissequa cupit existere, V̄ ē enī nobis erit, q huius ministerij onus susceptū habemus, si veritatē saluatoris n̄ri Iesu Ch̄risti, quā apostoli p̄dicauerūt p̄dicare neglexerimus. V̄ ē erit nobis si silentio veritatē oppresserimus, quā erogare nūmularijs iubemur. i. ch̄rianos populos iuuare & docere. Quid in ip̄sius futuro Ch̄si dicturi sumus examine si sermonum eius veritatē cōfundimur p̄dicare? Quid erit de nobis cū de cōmissis nobis animabus, & de officio suscepto rationē iustus iudex Ch̄rus deus noster districtā exegerit? Ideo fratres hortor dilectionē v̄ram, obtestor & moneo, ut qua potestis & debetis sollicitudine vigiletis ad inuestigandos hæreticos & inimicos sc̄tē dei ecclesie, & à sanis mētibus ne pestis hæc latius diuulget feueritate q̄ potestis p viribus extirpetis, qm̄ vt habebit à deo digne remuneratōis p̄miū q̄ diligentius qd ad salutē cōmissē sibi plebis p̄ficiat fuerit executus: ita an̄ tribunal dñi de reatu negligētiæ se non poterit excusare q̄cūq; plebem suam contra sacrilegæ persuasionis autores noluerit custodire. Data nonas Februarij, Claudio & Paterno, IIII, CC, concess.

Incipiunt decreta Euticiani pape.

Harissimis fratribus Iohanni & omnibus p̄ Beticā prouinciā constitutis ep̄is Euticianus ep̄s in dño salutē. Hortat nos æquitas postulatōis desiderio fraternitatis tuæ gratāter annuere, & cōsultis tuis breuiter r̄ndere. Et quāuis dilectionē tuā sc̄iā ad om̄ne opus om̄ne bonū esse deuotā vt tñ efficacior fiat ad illos q sanē nō sapiūt q̄liter eos de incarnatione saluatoris n̄ri informare debeas, mādamus. ¶ V̄ nū igit hoc immobile sūdamētū, vna hæc felix fidei petra Petri ore cōfessa. Tu es (inqt) Ch̄s filius dei viui tāta i se argumēta sustinēs veritatis quāte pueritatis q̄stōes & infidelitatis calūnię mouebunt, Iā in cæteris disp̄tatio volūtatis paterne sit. Ergo ptus & corpus, postq; crux, mors inferni, salus n̄ra est.

A
Anno do
mini, 276
Eutelia 6
no et Ta
cito iperā
tibus,

¶ Hūani enī gn̄is causa dei filius natus ex virgine ē, & sp̄s sc̄to ip̄so sibi in hac opatione famulante, & sua (dei videlicet) inumbrāte virtute corpis sibi initia cōseuit & exordia carnis instituit, vt hō sc̄tus ex virgine naturā i se carnis acciperet, p̄ quā huius admixtōis societate sanctificatum in eo vniuersi hūani gn̄is corpus existeret. Et quēadmodū oēs in ip̄so p̄ id qd corporeū fecē voluit cōderent, ita rursum in oēs ip̄se p̄ id qd eius ē inuisibile referret. Dei igit imago inuisibilis pudorē hūani exordij nō recusauit, & p̄ cōceptionē patrū vagitū & cunas, oēsq; n̄ræ naturæ cōtume lias trāscurrit. Quid tandē dignū à nobis tātæ dignatōis affectu repēdetur? Inenarrabilis ergo à deo originis vnus vnigenitus deus in corpis hūani formā sanctæ virginis vtero insertus accrescit, q om̄ia cōtinet, intra quē & p̄ quē cūctā sunt humani ptus lege p̄fert. Ad cuius vocē archāgeli atq; angeli tremūt, coelū & terra & oia huius mūdi resoluunt elemēta, vagitus infantie audidit. Qui inuisibilis & incōprehensibilis ē, nō visu, sensu, tactuq; moderādus cunis ē obuolutus hæc si q̄s indigna deo recolit, tāto se maioris b̄ficiij obnoxiiū cōfitei, quāto minus hæc dei cōueniūt maiestatati. Nō ille eguit hō effici p̄ quē hō factus ē, sed nos eguimus vt deus caro fieret, & habitaret in nobis. i. assumptōe carnis vnus vnus interna vniuersæ carnis incoleret, Hūilitas eius n̄ra nobilitas ē. Cōtumelia eius honor n̄r est. Quod ille deus in carne cōsistēs, hoc nos vicissim in deum ex carne renouati. Plane vitā suā nescit q̄ Ch̄ristū Iesum vt verū deū, ita & verū ignorat hominē. Et eiusdē piculi res ē Iesum Ch̄ristū vel spiritū sc̄m̄ deū nō credere, vel carnē n̄ri corpis denegare. Om̄is ergo q̄ cōsitetur me corā hoībus, cōfitebor & ego eū corā patre meo q̄ in cœlis est. Qui autē negauerit me coram hominibus, negabo & ego eū coram patre meo qui in cœlis est. Hæc verbum caro factū loquebat & hō Iesus Ch̄ristus dñs maiestatatis docebat, mediator ip̄se in se ad salutē ecclesie cōstitutus, & ip̄so illo inter deū & hoies mediatoris sacramēto vtrūq; vnus existēs dū ip̄e ex vnitis i idip̄m naturis, nature vtriusq; res eadē ē, ita tñ vt neutro carezet i vtroq; neforte deus eē hō nascēdo defineret, & hō rursum deus manēdo nō esset. Hec itaq; hūanæ b̄titudinis fides vera ē deū & hoīem p̄dicare verbū & carnē cōfiteri, neq; deū nescire qd hō sit, neq; carnē ignorare qd verbū sit. Natus igit vnigenitus deus ex virgine hō, & sc̄m̄ plenitudinē t̄pm̄ in semetip̄so p̄futurus in deū hoīem hūc p̄ oia euāgelici sermonis modum tenuit,

H ¶ vt se dei

De ree Euticiani pape

vt se Dei filium credi doceret, & hois filium prædicaret, & admoneret loquēs & gerēs, homo vniuersa quæ Dei sunt loquēs & gerēs, deinde Deus vniuersa quæ hois sunt, ita tñ vt in ipso illo vtriusq; gñis sermone nunq̄ nisi cum significatōe hois locutus, & Dei sit. Hæc itaq; fallēdi sim plices atq; ignorātes hæreticis occasio ē, vt quæ ab eo scdm hoiem dicta sunt, dicta eē scdm diuinā naturę infirmitatē mētiant. Et quæ vn⁹ atq; idē ē, loquēs oia q̄ loquit de semetipso, oia eū de diuinitate locutū eē contēdant. Nec fanē negamus totū illum q̄ ei manet naturę suæ eē sermone. Sed si Iesus Chrs & homo & Deus, & neq; cū homo sit, tum primū Deus, neq; tum cū & hō sit & deus, tum nō etiā & deus, neq; post hoiem in deo nō totus hō, totus deus, vnū atq; idē necesse ē, dicat eius eē scdm qd' gñis. Et cū in eo scdm tps discernis hominē à deo, dei tūc atq; hominis discernes sermonē. Et cū deū atq; hoiem in tpe cōfiteris, dei tūc atq; hois in tpe dicta diiudica. Cum vero ex hoie & deo rursum totius hois, totius iam dei tps intelligis, siqdē illud ad demonstrationē tps dictū est, tēpori coaptatio quæ dicta sunt, vt cū aliud sit añ hoiem deus, aliud sit hō, & deus, aliud sit post hoiem & deū, totus hō & totus deus, nō confundas tpiibus & gñibus dispētatōis scdm, cū pro ūlitate genē ac naturæ; aliū cū sacro hois necesse ē sermone fuisse nō nato, aliud adhuc morituro, aliū etiā æterno. Nostri igit cā hæc oia Iesus Chrs gerēs & corpis nr̄i hō natus scdm cōsuetudinē naturæ nr̄e locutus ē, non tñ omittēs naturæ suæ eē qd' deus ē. Nam tæti in ptu, & passiōe, & morte naturæ nr̄e rē pegerit, res tñ ipas oēs virtute naturæ suæ gessit. ¶ Vides ne ita deū & hoiem p̄dicari vt mors homini, deo vero carnis excitatio deputet non tñ vt alius sit q̄ mortuus est, & alius sit p̄ quē mortuus resurgit. ¶ Spoliata em carne Chrs ē mortuus, & rursum Chrm à mortuis excitans, idē Chrs est carne se expolians. ¶ Naturā dei in virtute resurrectōis itellige, dispētatōnē hominis in morte agnosce. Et cū sint vtraq; suis gesta naturis, vnum tñ Chrm lesum, eum memēto esse q̄ vtrūq; est. ¶ Hæc igit demonstrāda à me paucis fuerūt, vt vtriusq; naturæ formā tractari in dño nr̄o Iesu Ch̄o meminissemus, quæ qui manēs in forma dei, formā serui suscepit, ip̄e diuinitatē nequaquam amisit.

D ¶ Cæterę fr̄es hortamur vos, vt moneatis eos cōverti ad deū. Vnde scriptum est: Fili ne tardes cōverti ad deū, ne differas de die in diē. Subito em̄ veniet ira illius, & in tpe vindictæ dispdet te. Noli anxius eē in diuitijs iniustis, nihil pderūt tibi in die obductōis & vindictæ. Non vtilis te in omnē ventū, & nō eas in omni viā. Sic em̄ p̄ctōr p̄batur duplici lingua. Esto firmus in via dei, & in veritate sensus tui, & scia, & p̄sequat te verbū pacis & iustitiæ. Esto māfuetus ad audiendū verbū dei, vt intelligas & cū sapia fer responsum. Si est tibi intellectus, rñde proximo, sin autē sit manus tua sup os tuū ne capiaris in verbo indisciplinato, & cōfundaris. Honor & gloria in sermone sensati, lingua imprudētis subuersio illius. Non appelleris susurro, & lingua tua capiaris, & confundaris. Sup furē em̄ est confusio, & p̄cniā, & denotatio pessima sup bilinguē. Sufurratori autē odiū, & inimicitia, & contumelia, iustificatio pusillum & magnum silr. Noli fieri p̄ amico inimicus proximo. Impropriū em̄ & contumeliam malus hæreditabit, & ois p̄ctōr inuidus & bilinguis. Nō te extollas in cogitatōe aiæ tuæ velut taurus, ne forte elidat virtus tua p̄ stultitiā, & folia tua comedet, & fructus tuos p̄det, & relinqueris velut lingnū aridum in heremo. Anima enim nequā disperdit q̄ se habet, & in gaudiū inimici dat illū, & deducit in sortē ip̄ior. Talibus vos exhortatōibus fr̄es vicissim monetote, & bona sp̄lectamini, malaq; vitate. Magis enim studijs scdm beatū Apostolū p̄cauendū est, ne fides & disciplina dñi blasphemef. Et si illa nonnunq̄ sinēda sunt, quæ (si cæterorū constet integritas) sola nocere nō valeant, illa tñ sunt magnopere p̄cauēda quæ recipi sine manifesta decoloratōe non possunt, ac si ea ip̄a quæ nullo detrimento aliquoties intelligēda credent, vel res tēporumq; cogit intuitus, vel acceleratæ p̄uisionis respectus accusat, quanto magis illa sunt nullatenus mutilanda q̄ nec vlla necessitas, nec Ecclesiastica prorsus extorquet vtilitas. Idcirco fr̄es ista p̄tulimus vt hę sp̄s quas nō licet offerri sup altare iuxta constitutionē apostolorū, eorūq; successorū ad domū sacerdotū deferant, & à sacerdotibus bñdicant, & p̄ simplicē benedictionē benedicta demū à populis sumant, fabæ tantū & vux, & cætera quæ Apostoli constituerunt sup altare offerant. ¶ Optamus igit fr̄es charissimi, & totis omnipotentē dñm p̄cibus exoramus vt dilectionē vestram in amoris sui constantiā faciat magis magisque feruescere, atq; in pace ecclesiæ in vna vos concedat manere concordia. Admonemus etiā fraternitatem v̄ram, vt in commissis vobis aīabus solerter iuigiletis, animarumq; magis lucris q̄ cōmodis vitæ p̄ntis intēdatis. In cōtinēdis vero ac disponēdis rebus Ecclesiasticis diligētes custodes existatis, vt ex omni parte susceptum vos cōdigne gessisse pastoris officii v̄turus iudex cum ad iudicandū venerit debeat ap probare. Omnipotēs autē deus sua vos protectōe custodiat honorēq; à deo vobis collatū moribus seruare concedat, atq; cū multiplici fructu aīas vobis cōmissas ad pascua æterna adducere sibiq; cōdigne representare adiuuet, vosq; inter sanctos & electos suos collocare dignetur. Data, II. Idus Aprilis Aureliano, & Marcello, IIII. cc. concess.

¶ Itē Episto

Item epistola Euticiani pape vniuersis epis p Ciciliã cõstitutis directa.

Dilectissimis fratribus vniuersis epis p Ciciliã cõstitutis Euticianus, Benedictus **A**
 deus & pater dñi nostri Iesu Chri qui benedixit nos in omni benedictioe spiritua
 li in cœlestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso añ mudi cõstitutionem, vt ef
 femus sancti & immaculati in cõspectu eius in charitate, pdestinans nos in ado
 ptionẽ filioꝝ p Iesum Chm in ipsum, secundũ propositũ voluntatis suæ in laudẽ gloriæ
 græ suæ, in q̄ gratificatus ẽ nobis in dilecto filio suo in q̄ habemus redẽptionẽ p sanguinẽ
 eius remissionem pctõꝝ, secundũ diuitias gratiæ eius q̄ abundauit in nobis, in omni sapien
 tia & prudentia, vt notũ faceret nobis sacramentũ voluntatis suæ secundũ bñplacitũ eius,
 qd̄ proposuit in eo in dispensatõe plenitudinis tẽporũ in staurare oia in Chro, q̄ in cœlis &
 q̄ in terra sunt in ipso, in quo etiã forte vocati sumus pdestinati scdm̄ propositum eius, qui
 oia operatur secundum cõsiliũ voluntatis suæ, vt simus in laudem & gloriã eius qui ante
 sperauimus in Chro, in quo & vos cum audissetis verbum veritatis euãgelium salutis vfr̄
 in quo & credentes signati estis spiritu promissiois sc̄to, qui est pignus hæreditatis nfr̄a in
 redẽptionẽ acquisitiois in laudẽ gloriæ ipsius. Propterea & ego audies fidẽ vestrã in dño
 Iesu Chro & dilectionẽ in omnes sanctos, nõ cesso gratias agens pro vobis memoriã vfr̄i fa
 ciens in oratõibus meis, vt deus dñi nfr̄i Iesu Chri pater gloriæ det vobis spm̄ sapientiæ &
 reuelatõis in agnitionẽ eius illuminatos oculos cordi vfr̄i, vt sciatis q̄ sit spes vocatõis eius,
 & q̄ diuitiæ gloriæ hæreditatis eius in sc̄tis, & q̄ sit supeminens magnitudo virtutis eius in
 nos, qui credidimus scdm̄ opatõem potentia virtutis eius quã opatus est in Chro suscitã
 illũ à mortuis, & cõstituens ad dexterã suã in cœlestibus sup̄ oẽm principatũ, & potestãtẽ,
 & virtutẽ, & dñatõem, & omne nomen quod noiatur nõ solum in hoc seculo sed in futuro.
 Et oia subiecit sub pedibus eius, & ipm̄ dedit caput sup̄ oẽm q̄ est corpus eius & plenitudo
 eius qui oia in om̄ibus adimpletur. Et vos cũ essetis mortui delictis & pctis vfr̄is, in quibus
 aliq̄ ambulastis scdm̄ seculũ mundi huius, scdm̄ p̄cipem p̄tatis aeris huius, spiritus qui
 nunc opatur in filiis diffidentie, in quibus & nos aliq̄ cõuersati sumus in desiderijs carnis
 nostræ facientes voluntatem carnis & cogitationũ, & eramus natura filij ire sicut & ceteri.
 Modo fratres quia ex filiis ire sua grã & gratuita miseratõe fecit nos deus filios suos, & nos
 qui digni serui non eramus nullis meritis p̄cedentibus, sed sua vt diximus grã facti su
 mus filij eius, in quo clamamus abba p̄ se q̄ntes eius exempla, simus filij miæ & iustitiæ, at
 q̄ dilectiois, vt veri filij dei & dici & esse ipso auxiliãte valeamus. Deponentes igitur iuxta
 eũdẽ apostolũ oẽm malitiã, & oẽm dolũ, & simulatões, & inuidias, & oes detractiones &c.
 Hi vero qui talia agunt nõ filij dei sed potius filij nequã esse cõprobantur sicut idẽ, ait apo
 stolus. Manifesta sunt opa carnis q̄ sunt fornicatio, imunditia, luxuria, idoloꝝ seruitus, ve
 neficia, inimicitia, contentões, emulatões, irã, r̄ xx, dissensioes, seciq̄, inuidia, homicidia,
 ebrietates, cõmestatões, & his similia, q̄ p̄dico vobis sicut p̄dixi, qm̄ qui talia agunt regnum
 dei nõ cõse q̄ntur. Graue ffr̄es verbũ & horrendum nimis (qd̄ ait) qm̄ qui talia agunt regnũ
 dei nõ cõse q̄ntur. Et ipsa p̄ se veritas dicit. Quid prodest hoĩ vniuersum mundũ lucrari, a
 nimã vero suẽ detrimẽtum patiatur? Graua sunt nimis q̄ p̄tulimus & pualde cauẽda. Qui
 bus em̄ regnũ dei excluditur proculdubio & ecclesia denegatur, de quibus dñs in euãgelio
 ptãtem aploꝝ eorũ q̄ successõꝝ annunciãt ait: Quorũ dimiseritis pctã dimittuntur eis, &
 q̄ alligaueritis alligata erũt, i. quibus ecclesiã interdixeritis nisi recõciliati p̄ satisfactio
 fuerint ipsis & ianua regni cœlestis clausa erit. ¶ Vñ ista p̄cauẽtes & stultoꝝ animos p̄uidẽ
 tes cura pastorali cũ oibus epis & sanctæ Ro. atq̄ vniuersalis ecclesiæ vtriusq̄ ordinis fide
 libus statuimus nõ ita in ecclesiasticis agendũ esse negotijs sicut in secularibus. Nã in secu
 laribus legibus postquã vocatus quis venerit, & in foro decertare ceperit, nõ licet ei añ p
 actã cãm recedere. In ecclesiasticis vero dicta causa recedere licet si necesse fuerit, aut si p
 grauari viderit. ¶ Accusatões vero ordinẽ talẽ & didicimus & seruari debemus, i. si qs̄ cleri
 corũ in crimine impetitur nõ statim reus ẽtimef, quia accusari potuit ne subiectã innocẽ
 riã faciamus. Sed quisq̄ ille est qui crimẽ intẽdit, in iudiciũ veniat, nomẽ rei indicet, vincu
 lũ in scriptõis arripiat, custodiat similitudinẽ habitã th̄ dignitatis estimatõe patiatur. Nec
 fore sibi nouerit licetia m̄tendi cũ caluniãtes ad vindictã poscat similitudo supplicij. Hæ
 retici em̄ oes & suspecti, & excõicati, homicidæ q̄q̄, atq̄ malefici, fures, sacrilegi, raptores,
 venefici, adulteri, & qui raptũ fecerit, vel falsum testimoniũ dixerit, seu q̄ ad fortilegos ma
 gosq̄ cõcurrerit, nullatenus ad accusatõem sunt admittẽdi: Nulli infami vnq̄ atq̄ sacrile
 go de quocũq̄ negotio liceat aduersus religiosum christianũ, quis huĩlis seruilisq̄ p̄sona sit te
 stimoniũ dicere, nec de qlibet re actioe vel in scriptõẽ christianũ ipetere. Oibus quoq̄ simi
 liter accusanq̄ vel testificãdi licetia denegetur qui chfrã religionis & nominis dignitatẽ
 & suã

Epistola Euticiani pape

& suæ legis vel sui ppositi normã aut regulariter phibita neglexerint. Similiter phibemus vt nullæ causæ à iudicibus Ecclesiasticis audiant, quæ legibus non continent, vel quæ phibite eẽ noscunt. Hæc nõ solũ Ecclesiasticæ, sed & seculi leges obseruare p̄cipiunt. Non em̄ passim va- gæ q̄ sacerdotũ accusatio debet fieri. Nam si facile admitteret p̄pauci nimis inuenirent, q̄ a oēs qui pie volunt viuere in Ch̄so, p̄secutionẽ pariunt. Beati tñ qui p̄secutionẽ patiunt, p̄pter iusti- tiam Vnde & ip̄a p̄ se veritas ait: Pater manifestauit nomẽ tuũ hoibus q̄s dedisti mihi de mũdo. Tui erãt & mihi eos dedisti, & sermonẽ tuũ seruauerunt. Nunc cognouerunt q̄a oĩa quæ dedi- sti mihi abs te sunt, quia verba quæ dedisti eis, & ip̄i acceperunt & cognouerunt vere q̄a à te exiui, & crediderunt, q̄a tu me misisti. Ego, p̄ eis rogo, non p̄ mundo rogo, sed p̄ eis quos de- disti mihi, q̄a tui sunt. Et mea oĩa tua sunt, & tua mea sunt, & clarificatus sum in eis. Et iam nõ sum in mundo, & hi in mũdo sunt, & ego ad te venio. Pater sancte, serua eos in noie tuo quos dedisti mihi, vt vnum sint sicut & nos. Cum essem cũ eis ego seruabam eos in noie tuo. Quos dedisti mihi, custodiui, & nemo ex his perijt, nisi filius p̄ditois, vt scriptura impleat. Nunc aut ad te venio, & hæc loquor in mundo, vt habeant gaudiũ meũ impletũ in semetipsis. Ego dedi eis sermonẽ tuum & mundus odio habuit eos, q̄a non sunt de mundo sicut & ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo, sed vt serues eos à malo, de mundo non sunt, sicut ego nõ sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas eẽ, sicut me misisti in mũ- dum, & ego misi eos in mundũ, & p̄ eis ego sanctifico meip̄m, vt sint & ip̄i sanctificati in veri- tate, nõ p̄ eis rogo tñ, sed & p̄ eis q̄ credituri sunt p̄ verbũ eorũ in me, vt oēs vnũ sint sicut tu p̄ in me, & ego in te, vt & ip̄i in nobis vnũ sint, & mundus credat, q̄a tu me misisti. Et ego cla- ritatẽ quã dedisti mihi, dedi eis, vt sint vnum sicut & nos vnum sumus. Ego in eis & tu in me, vt sint consummati in vnum, vt cognoscat mundus, q̄a tu me misisti, & dilexi eos, sicut me di- lexisti. Pater quos dedisti mihi, volo vt vbi ego sum, & illi sint mecũ, vt videant claritatẽ meã quã dedisti mihi, q̄a dilexisti me ante constitutionẽ mundi. Pater iuste, mundus te nõ cogno- uit, ego aut te cognoui, & hi cognouerunt, q̄a tu me misisti, & notũ feci eis nomẽ tuũ, & notũ faciã, vt dilectio qua dilexisti me in ip̄is sit & ego in ip̄is. Et idẽ Iohãnes Apostolus & Evan- gelista in prima ep̄la sua loquit, dicẽs: Charissimi diligamus inuicẽ, q̄a charitas ex deo eẽ, & ois q̄ diligit, ex deo natus est, & cognoscit deũ. Qui nõ diligit, nõ nouit deũ, q̄a deus charitas est. In hoc apparuit charitas dei in nobis, qm̄ filiũ suũ vnigenitũ misit deus in mundũ, vt viuamus p̄ eum. In hoc est charitas, nõ quasi nos dilexerimus deũ, sed qm̄ ip̄e dilexit nos, & misit filiũ suũ p̄pitationẽ p̄ peccatis nr̄is. Charissimi, si deus dilexit nos, & nos debemus alterutrũ diligere, deũ nemo vidit vnq̄. Si diligamus inuicẽ, deus in nobis manet, & charitas eius in nobis p̄fecta est. In hoc intelligamus, qm̄ in eo manemus, & ip̄e in nobis, qm̄ de spũ suo dedit nobis, & nos vidimus & testificamur, qm̄ pater misit filium suum saluatore mundi. Quisquis confessus fue- rit, qm̄ Iesus est filius dei, deus in eo manet, & ip̄e in deo. Et nos cognouimus, & credidimus charitati quam habet deus in nobis. Deus charitas est & q̄ manet in charitate, in deo manet, & deus in eo. In hoc p̄fecta est charitas nobiscũ, vt fiducia habeamus in die iudicij, q̄a sicut ille eẽ, & nos sumus in hoc mundo. Timor nõ est in charitate, sed p̄fecta charitas foras mittit timorẽ, qm̄ timor p̄cena habet. Qui aut timet, nõ est p̄fectus in charitate. Nos ergo diligamus deũ, & qm̄ deus prior dilexit nos. Si qs dixerit qm̄ diligo deũ & frẽm suũ oderit mẽdax eẽ. Qui aut nõ diligit frẽm suũ quẽ videt, deũ quẽ nõ videt quõ p̄t diligere. & hoc mãdatũ habemus à deo, vt qui diligit deũ, & diligit frẽm suũ. Ois q̄ credit qm̄ Iesus est Ch̄sus ex deo natus, & ois q̄ diligit eum q̄ genuit, diligit eum qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus, qm̄ diligimus natos dei, cũ deum diligamus, & mandata eius faciamus, hæc est em̄ charitas dei, vt mandata eius custodia- mus, & mandata eius grauiã non sunt.

C ¶ Et per p̄phetam dñs monẽdo ne lædant discipuli sui, eorũ q̄ successores, inquit: Circundat angelus dñi in gyro timẽtes eum, & eruet eos. Gustate & videte qm̄ bouus est dñs. Btũs vir q̄ sperat in eo. Timete dñm omnes sancti eius, qm̄ non est inopia timentibus eum, leones indi- guerunt & esurierunt, quæ r̄tibus aut dñm non deerit omne bonum. Ambulate filij, audite me, timorẽ dñi docebo vos. Quis eẽ vir q̄ velit vitam, diligit dies videre bonos? Custodi linguam tuã à malo, & labia tua ne loquantur dolũ. Recede à malo & fac bonũ, quæ re pacẽ & p̄sequere eã. Oculi dñi sup iustos, & aures ei⁹ ad clamorẽ eorũ. Vultus aut dñi in facietes malum, vt p̄dat de terra memoriam eorũ. Clamauerunt iusti & dñs exaudiuit eos, & ex omnibus tribulationibus eorũ liberauit eos dominus. Iuxta est dominus contritis corde, & confractos spiritu saluabit. Multa mala iusto & ex omnibus illis liberauit eum dñs. Custodit dñs omnia ossa eius, vnum ex his non confringet. Interficiet impiũ malitia, & odiẽtes iustum culpabunt. Redimet domi- nus animas seruoꝝ suoꝝ, & liberabit eos. Vos ergo fr̄es super dominũ ponite corda vestra, & ip̄e enutriet vos, quia non dabit in æternũ fluctuationẽ iustis, Deus aut dominus noster dedu- cet inĩ

cet inimicos nostros iuxta prophetæ vocē in puteū interitus, quoniam viri sanguinū & dolosi nō dimidiabūt dies suos. Vos autē sp̄ sperate in dño & fiduciā habetote in eo, quia ipse liberabit nos, ipse est em̄ benedictus a seculo vsq; in seculum, & regni eius non erit finis. Data, XIII. Calend. Octobris, Caro Vero & Carino. IIII. CC. concess.

Incipiunt Decreta Gaii pape.

Declarissimo fratri Felici episcopo Gaius. Directas ad nos tuæ charitatis epistolas A
plenas catholicæ inquisitionis sollicitudine gratâter accepimus, bñdicentes dñi
nostri clementiā, quia tales extremis mūdi partibus dignas suis ouibus provide
re pastores per q̄s & pascuis valeāt salutaribus abūdare, & ab iniqui lupi rapacitate
seruari, vt infidias nequeant eius subreptionis incurrere. Vnde certū ē, quia
pmissē vos beatitudinis gratia subsequat, qñ a vobis cœlestiū p̄fectio doctrinay
tam votiuā sc̄ificatōe perquiri, scriptū est enim. Beati q̄ perferunt testimonia eius, & in toto
corde exquirūt eū. Hoc ergo ff̄ charissime propositū tuæ cōsultationis tota mente tractētes, de
te q̄q; prouenire cōfidimus, q̄ regulā catholicæ fidei iisdē studebunt tenere vestigijs, q̄bus eā in apo
stolica sede cognoscis esse fundatā. Et quāuis sonus eorū toto orbe diffusus, & vsq; ad fines or
bis terræ verba eorū distensa dilectionis tuæ corda Ch̄o probauerūt esse fidelia, tamen si quid
ex his in ecclesia q̄ tuæ gubernationi dño auxiliāte cōmissa ē, nec dū plena luce claruerit, ad eun
dem fontē de q̄ illa salutaris manarat lympha recurritis, id ē qd̄ debita charitate sumus amplexi
ga fiducialiter de his vnde apud eos obseruantia esse dixistis ambigua nra voluistis responsione
firmari. Quapropter dilectionem tuā in dño salutātes, de singulis qd̄ iuxta catholicā disciplinā
teneat apostolicæ sedis autoritas, subiectis aliq̄bus etiā sanctay capitulis regulay te credimus
instruendū. Primo qdem scias paganos & hæreticos nō posse christianos accusare, aut vocē in
famiationis inferre, deinde nemo vnq; episcopū apud iudices seculares aut alios clericos accusare
p̄sumat. Et si quis ep̄s presbyter aut diaconus vel quilibet clerici apud episcopos (quia alibi nō
oportet a qualibet p̄sona, & quæ tite recipiēda est) fuerint accusati, quicumq; fuerit siue ille sub
limis v̄r honoris, siue vllius alterius dignitatis qui hoc genus illaudabilis intentionis arripuerit
nouerit probationis documēta se debere inferre. Si q̄s ergo circa hmōi p̄sonas nō probāda de
rulerit, autoritate huius sanctionis intelligat se iacturā infamiæ sustinere, vt dāno pudoris æsti
matōis dispēdio, discat sibi alienæ verecundiæ impune insidiari saltē de cætero nō licere. Nā q̄li
ter ad conciliū veniat aut qualiter de suis rebus expoliatis, vel eiectis a sedibus proprijs, aut q̄ ac
culatores sunt recipiendi, quive nō sint, aut q̄liter eiectis & expoliatis sint om̄ia legibus redinte
granda q̄ eis ablata sunt, quia priusq̄ hoc factū fuerit nullū crimen eis obijcere poterit, & q̄liter
illis induciā post integrā restauratiōē annuē sariay vel sex mensū indulgentiay sint, & qualiter
sua oīa licētē & pacifice absq; vllius graui impedimēto disponere, & suorū amicorū & ecclesia
sticorū pat̄r cōcilijs vt debeant sufficētē ab apostolis suorūq; decessoribus ac nris p̄decessorib
us statutū esse putamus, sup̄ his autē nō reor amplius nunc fore disputandū, nisi si surrexerint
talia q̄ adhuc nō sunt manifesta. Si eorū autē statuta nō habueritis, mittite fidelissimos scriptores
q̄ hęc corā fidelibus testibus excipere, vobisq; reportare sub stipulatōe valeāt. ¶ Ceterū vt satis B
faciā cōsultis tuis de verbo incarnatiōis & veritatis quicumq; illi sunt ita obcecati & a lumine ve
ritatis alieni, vt verbi dei a tēpore incarnatiōis denegēt veritatē, ostēdant in q̄ sibi christianum
nomē vsurpēt, & cū euāgelio veritatis a qua ratione cōcordent. Si p̄ virginis partū aut caro si
ne deitate, aut deitas ē orta sine carne. Sicut em̄ negari nō potest euangelista dicēte qd̄ verbum
caro factū est, & habitauit in nobis, ita negari nō p̄d̄t (beato apostolo Paulo p̄dicante) qd̄ deus
erat in Ch̄o mundū reconcilians sibi, q̄ aut reconciliatio posset esse qua hūano gñi repropicia
retur deus, si hominis causam mediator dei hominūq; nō susciperet. Qua vero ratōe veritatem
meditatoris implet, nisi qui in forma dei æqualis est patri, in forma serui particeps esset & nri
vt mortis vinculū vnus p̄uaricatione contractū, vnus morte q̄ solus morti nihil debuit solue
retur. Effusio em̄ iusti sanguinis Christi tā fuit diues ad p̄cium, vt si vnuerstas captiuorū in re
dēptorē suū crederet, nullū diaboli vincula retinerēt, qm̄ sicut apostolus ait, vbi abūdauit p̄ctm̄
sup̄abūdauit & gr̄a. Et cū sub p̄cti p̄ndicio nati p̄tātē acceperit ad iustitiā renascēdi, validius fa
ctū est donū libertatis, q̄ debitū seruitutis. Quā itaq; in huius sacramēti p̄sidio spem reliquit qui
in saluatore nro negāt hūani corporis veritatē. Quis ē (vt ait apostolus) q̄ tradidit semetip̄m
pro nobis oblationē & hostiā deo in odore suauitatis. Aut qd̄ vnq; sacrificiū sacratius fuit, quā
qd̄ verus æternus p̄otifex altari crucis p̄ immolationē suæ carnis iposuit. Licet in cōspectu dñi
p̄ciola iustorū mors fuit, nullū tñ fontis occisio redēptio fuit mūdi. Acceperūt iusti nō dederūt
coronas. De fortitudine fidelū exēpla nata sunt patiētē nō dona iustitiay, singulares q̄ppe i singu
lis mortes fuerūt, nec alterius q̄sq; debitū suo sine p̄lo vit, cū filius hoīs vnus solus dñs nri Iesus
Chr̄s